

tamquam Filio hanc labem attulisset : ergo verum est quod
sit exempta a peccato etiam veniali (1).

(1) Addi posset quod beata Virgo nunquam habuit fomitem peccati,
qui ex privatione justitiae originalis in nobis nascitur, quique nihil
aliud est quam concupiscentia, seu pugna ab Apostolo descripta
(GAL. V, 17, et ROM. VII, 7 : *Caro concupiscit adversus spiritum*). Cfr
SUAREZ (*tom. 2, part. 3, disp. 4, sect. 5*), VEGA (*Theol. Mar. num. 857*).

PARS SECUNDA
DE BEATA VIRGINE

PRO STATU CHRISTUM CONCOMITANTE

QUAESTIO PRIMA

DE VIRGINITATE GLORIOSISSIMAE DEIPARENTIS

ARTICULUS I

An Maria Virgo semper fuerit virgo?

Respondetur 1º : beata Virgo usque ad conceptionem Filii remansit virgo. Ita assertio certa de fide; et constat illis verbis (LUC. I, 26) : « *Missus est Gabriel angelus ad Mariam, virginem desponsatam viro;* » adeoque virgo ibi fuit dum desponsata est Joseph, et mansit usque ad conceptionem Christi, quia ita sonant verba Evangelistae. Et ideo circa hoc communis est assensus.

Respondetur 2º : beata Virgo, non viri semine, sed sola Spiritus Sancti operatione Christum concepit; adeoque virgo fuit in conceptione Christi. Est articulus fidei, definitus in CONCILIO LATERANENSI primo (*consult. 5, can. 3*), et constat evidenter ex sacra Scriptura (MATTH. I, 18) his verbis : « *Inuenta est in utero habens de Spiritu Sancto;* » et versu 20 : « *Quod in ea natum est, de Spiritu Sancto est.* » De Joseph autem dicitur ibidem (v. 25) : « *Et non cognoscebat eam, donec peperit Filium suum primogenitum.* » Et cum ipsa Virgo ex angelo quaereret quomodo conceptura esset, eo quod virum non cognosceret et votum virginitatis edidisset, respondit Gabriel (LUC. I, 35) : « *Spiritus Sanctus*

superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi : ex quibus utique manifestum est quod in conceptione Christi virgo permanserit.

Respondet 3º: Mater Christi etiam in partu virgo remansit. Est rursus de fide catholica, definita a Martino V in CONCILIO LATERANENSI primo (*consult. 5, can. 3*) his verbis: « Si quis, secundum sanctos Patres, non confitetur proprie, et secundum veritatem, Dei Genitricem sanctam, semperque virginem et immaculatam Mariam ipsum Dei Filium, qui a Deo Patre ante saecula natus est, in ultimis saeculorum absque semine concepisse ex Spiritu Sancto et incorruptibiliter eum genuisse, indissolubili permanente et post partum ejusdem virginitate, condemnatus sit. » Ubi non solum haec veritas definitur illis verbis, *semperque virginem*, sed etiam illis, *incorruptibiliter genuisse*, et *indissolubili permanente*, etc. Si enim in partu non mansisset virgo, fuisse virginitas soluta, et sic non esset indissolubilis. — Probatur etiam ex SYMBOLO APOSTOLORUM, in quo Ecclesia profitetur: « *Natus ex Maria Virgine.* » Non posset autem dici natus de virgine, si haec non peperisset ut virgo, si nempe in partu virgo non mansisset. — Rursus dicitur (ISAI. VII, 14): « *Ecce virgo concipiet et pariet filium;* » adeoque, sicut et in conceptione, ita et in partu mansit virgo. Quod etiam confirmat S. MATTHAEUS (I, 22-23) dicens: « *Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est a Domino per prophetam, dicentem: Ecce virgo in utero habebit, et pariet filium.* » — Denique haec veritas etiam definitur in CONCILIO CONSTANTINOPOLITANO quinto generali (*consult. 8*), ut adeo indubitanter sit de fide.

Respondet 4º: beata Virgo etiam post partum virgo permanxit: adeoque perpetuo et semper virgo fuit. Ita constans traditio Ecclesiae, et est veritas fide catholica tenenda, quia definita in CONCILIO LATERANENSI primo (*consult. 5*

can. 3), verbis supra citatis, ubi definitur: « semperque virginem, et indissolubili permanente, et post partum, ejusdem virginitate. » — Probatur etiam ex sacra Scriptura (EZECH. XLIV, 2-3), ubi legitur: « *Dixit Dominus ad me: Porta haec clausa erit, et vir non transbit per eam, quia Dominus Deus Israel ingressus est per eam; eritque clausa Principi;* » sive, ut exponit S. HIERONYMUS (*Advers. Helvid.*): « Eritque clausa in honorem Principis. » — Probatur tandem ratione: quia impietas est Virginem Deiparam facere sacrilegam; sed si post partum non mansisset virgo, fuisse sacrilega; quia post emissum virginitatis votum vacasset operi conjugali: ergo longe absit dicere quod post partum non manserit virgo.

Objicitur: in Evangelio dicitur (MATTH. I, 25): « *Joseph non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum;* » ubi vox *donec* insinuat quod postea eam Joseph cognoverit, et vox *primogenitum* indicat quod praeter Christum habuerit alios filios, secundo et tertio genitos.

Ad quod respondet prorsus infirmum esse hoc argumentum, quia, imprimis, particula *donec* simpliciter denotat rem non antea factam; num vero de caetero facta sit, per se silet. Sic dicitur (GEN. VIII, 7): « *Corvus non revertebatur, donec siccarerent aquae;* » quod praecise significat corvum non esse reversum ante aquas siccatas; non vero innuit quod postea sit reversus, quia nunquam est reversus (1). Et hic etiam S. Matthaeus de Joseph dicit: « *Non cognoscebat eam, donec peperit filium suum.* » Per quod solum significat quod ante partum non cognoverit; et hic est certissimus sensus a sanctis Patribus declaratus (S. HIERONYMUS, *Advers. Helvid.*; S. CHRYSOSTOMUS, *Homil. 5 in Matth.*; S. GREG.

(1) Alterum exemplum videre est in libro JOB (XXVII, 5): « *Non recedam ab innocentia mea donec deficiam, » seu moriar.*

NAZ. *Orat.* 36). — Porro idem est de *primogenito*; nam Christus nuncupatur Mariae primogenitus, non quod post eum alias, sed quod ante illum nullus sit genitus a Maria: quo sensu in Scriptura saepe unigeniti vocantur primogeniti; quia hoc ipso quod quis unigenitus sit, nemo ante eum genitus est, et sic est in veritate primogenitus (1). Itaque de Christo recte dicitur primogenitus negative, nempe quatenus vere importat negationem prioris fratris ante se geniti; licet non fuerit positive per relationem ad fratrem sequentem: quod ad veritatem propositionis non requiritur.

ARTICULUS II

Utrum beata Virgo habuerit semper propositum virginitatis, illudque voto firmaverit?

Ad primum quaesitum respondeatur: beata Virgo semper, et jam ab ipso principio usus rationis, habuit absolutum et firmum propositum servandi perpetuam virginitatem. Ita SUAREZ (*tom. 2, part. 3, disp. 6, sect. 1*) et plurimi apud ipsum.

Probatur, primo: non potest dubitari quin beata Virgo semper habuerit propositum faciendi id quod est perfectius et quod Deo magis placet; cum a primo usu rationis semper fuerit Deo conjunctissima, et quidem longe perfectius quam alii sancti qui Deo consecrarunt castitatem. Sed virginitas per se melior est, et perfectior, Deoque gratior, quam voluntas generandi liberos, ut constat ex Apostolo (1 COR. VII, 38). Ergo beata Virgo semper habuit propositum virginitatis.

Probatur, secundo, ex S. THOMA (*Summ. part. 3, quaest. 28, art. 4*), ubi dicit: « Virginitas in Matre Dei praecipue debuit

(1) Cfr EXOD. IV, 22, XII, 29.

pollere; » quod, articulo primo illius quaestionis, probat propter quatuor: 1º propter dignitatem Patris Christum mittentis, ut solus esset Pater; 2º propter proprietatem Filii, ut solus esset proprius; 3º propter humanitatem Christi exemptam ab infectione concupiscentiae et peccati originalis; 4º propter nos, ut non ex voluntate carnis, sed ex Deo dicamus geniti. Ergo, quia propositum dandi operam generationi liberorum obest huic perfectioni virginitatis, non voluit beata Virgo unquam dare operam generationi liberorum, sed semper mansit in proposito virginitatis.

Ad secundum quaesitum respondeatur: beata Virgo suum propositum virginitatis perpetuae firmavit voto.

Probatur, primo, ex verbis ipsius Virginis ad angelum annuntiantem prolatis (LUC. I, 34): « *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* » ubi non loquitur de cognitione faciali, sed de congressu maritali, ut per se clarum est. Neque loquitur de congressu praesenti et praeterito tantum, sed etiam de futuro. Si enim tantum significaret se virum non novisse hucusque et nosse, fuisse angelo in promptu respondere: Si hactenus virum non cognovisti, cognosce nunc, et habebis filium quem te concepturam praedixi. Hac ergo prudenti interrogatione significavit sibi propter votum non esse liberum cognoscere virum; sicut si diceres in Quadragesima: Non edo carnes, quia nempe impediris a comedendo pracepto Ecclesiae.

Probatur, secundo, ex sanctis Patribus, qui praedictum locum sacrae Scripturae eodem modo de voto beatae Virginis exponunt. Sic S. AUGUSTINUS (*De Virginit. cap. 4*) dicit: « Maria ait: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Quod profecto non diceret nisi Deo virginem se ante vovisset. Sed quia mores Israelitarum adhuc recusabant, desponsata est viro justo, non violenter ablato, sed potius

contra violentos custodituro quod illa jam voverat." Et S. BERNARDUS (*Serm. 4, sup. Missus est*) : " Non quaerit an fiet istud, sed quomodo. Quasi dicat : Dum sciat Dominus meus, testis conscientiae meae, votum esse ancillae suae non cognoscere virum, qua lege, quo ordine placebit ei ut ne fiat istud ? " — (1)

ARTICULUS III

Utrum, stante voto, potuerit beata Virgo matrimonium contrahere cum sancto Joseph?

Respondet : beata Virgo potuit, stante voto virginitatis, verum matrimonium contrahere cum sancto Joseph.

Probatur, primo, ex sacris canonibus, qui expresse statuunt contra haereticos matrimonium consensu, non concubitu, perfici. Et ideo CONCILIJ TRIDENTINUM (*sess. 24*) matrimonium ratum per ingressum religionis alterius partis dirimit. Licet ergo beata Virgo habuerit votum de non habendo concubitu, quia tamen verum consensum habuit in traditionem juris ad corpus, matrimonium salvo voto contraxit.

Probatur, secundo, ex sancto AUGUSTINO (*De Consens. Evang. lib. 2*), qui ait : " Etiam servata pari consensu continentia potest permanere vocari conjugium, non permisto corporis sexu, sed custodito mentis affectu." Adeoque docet hic sanctus praesul quod possint conjuges in actuali matrimonio votum habere continentiae seu castitatis, quin per hoc pereat matrimonium. Et revera etiam multi, uti sanctus Hen-

(1) Idem attestantur S. GREGORIUS NYSS. (*Orat. in Natal. Dom.*), S. ANSELMUS (*De Excell. Virginit. cap. 4*) et alii plures. — Eodem modo affirmant beatam Virginem emisisse votum absolutum castitatis ante desponsationem cum sancto Joseph. Cfr SEDLMAYR, *Scholast. Mar. part. 1, quaest. 13, art. 7*.

ricus et sancta Cunegundis, in matrimonio virginitatem coluerunt ex mutuo consensu. Ergo sine repugnantia poterit etiam iniri matrimonium, spectando jus naturale cum voto perpetuae virginitatis. Et sic initivit beata Virgo cum sancto Joseph.

Probatur, tertio, ex S. THOMA (*Summ. part. 3, quaest. 29, art. 2*) dicente : " Forma matrimonii consistit in indivisibili conjunctione animorum, per quam unus conjugum indivisibiliter alteri fidem servare tenetur." Sed talis conjunctio animorum stat etiam cum voto virginitatis ; quia, si unus conjugum alteri fidem non servaret, peccaret vere contra justitiam, et committeret adulterium, praeter sacrilegium, si simul fuisse voto ligatus ad castitatem servandam. Ergo in via sancti Thomae matrimonium cum voto initum valet, quia servat essentialia ad matrimonium pertinentia.

Objicitur : juxta S. AUGUSTINUM (*De Bono Vid. cap. 8*), " voventibus virginitatem non solum nubere, sed etiam velle nubere damnabile est." Ergo beata Virgo, cum voto virginitatis, non potuit cum sancto Joseph matrimonium contrahere.

Ad quod respondet, ex S. THOMA (*Sent. part. 4, dist. 30, quaest. 2, art. 1*) : " Beata Virgo, antequam contraheret cum Josepho, fuit certificata divinitus quod Joseph in simili proposito erat ; et ideo non se commisit periculo nubens." Ex quo patet responsio ad textum sancti Augustini, quod nempe voventi virginitatem damnabile sit velle nubere, si non aliunde certus sit de integra servanda virginitate ; secus si certus sit, quia pro tunc nequit se exponere periculo virginitatis violandae, sicut contigit in beata Virgine.

ARTICULUS IV

*An teneantur fideles explicite credere virginitatem
perpetuam beatae Virginis?*

Respondetur : perpetua Deiparae virginitas est omnibus fidelibus, per se loquendo, explicite credenda.

Probatur, primo : Symbolum Apostolorum est omnibus fidelibus explicite credendum; sed perpetua sanctissimae Deiparae virginitas exprimitur in supradicto Symbolo, sub his verbis, *Natus ex Maria Virgine* : ergo haec est explicite credenda fidelibus. — Neque dicatur his verbis, *Natus ex Maria Virgine*, solum indicari virginitatem ante partum et in partu : quia contra est, quod haec verba debeat sumi juxta sensum Ecclesiae. Atqui dum dicitur, *ex Maria Virgine*, Ecclesia intelligit *semper virgine*, ut patet ex Symbolo Nicaeno quod canitur in Missa : *Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine*; quae verba de se solum loquuntur de conceptione Christi, et tamen in sensu Ecclesiae sumenda sunt indisputabiliter etiam de nativitate Christi. Et sic eodem modo extendenda sunt ad virginitatem post partum, quia sic mens est omnium Patrum et Doctorum quod sit perpetua virgo; et quia alias non ita absolute et simpliciter vocaretur virgo, si aliquando fuisset corrupta : sicut alias feminas non solemus absolute et simpliciter nominare virgines, si aliquando intra aut extra matrimonium fuerint corruptae, licet aliquando fuerint virgines (1).

Probatur, secundo : quando beatissima Deiparens nuncupatur virgo, tunc hoc nomen refertur ad omne tempus : ergo ex sensu explicito communi per hanc appellationem intelligitur virgo perpetua, et quae talis est semper. — Antecedens pro-

batur : quando Ecclesia canit, *Hodie concepta est Maria*, et, *Conceptio est hodie sanctae Mariae Virginis*, non potest sensus horum verborum solum referri ad tempus conceptionis, quasi tum solum fuisset virgo, quia in conceptione omnes infantes sunt virgines; sed sensus est : hodie illa concipitur quae sempiterna est virgo, et ob hoc, quod talis semper permanerit, appellatur antonomastice virgo. Ergo dum fidelibus proponitur hic articulus fidei tanquam de necessitate praecepti explicite credendus, proponitur perpetua virginitas Deiparae credenda. Unde notanter ait S. EPIPHANIUS (*Haeres. 78*) : « Quis unquam, aut quo saeculo, ausus est proferre Mariae nomen, et interrogatus non statim intulit Virginis vocem ! » Adeoque, communis sensu fidelium, nomen Virginis prout appellativum Deiparae significat *Virginem perpetuam*.

(1) Cfr Cardinalis DE LUGO (*De Fide, disp. 13, sect. 4, num. 17*).